

Bærekraftig oppgradering av etterkrigstidens flerboligbygg (REBO)

REBO er et 4-årig forskningsprogram (2008–2012) som gjennomføres av SINTEF Byggforsk i samarbeid med NTNU samfunnsforskning og finansieres av Husbanken. Programmet er basert på en flerfaglig tilnærming og fokuserer på kostnadseffektiv oppgradering av boligkvalitetene *miljøvennlig energibruk* og *universell utforming*.

Etterkrigstidens boligblokker utgjør et stort volum av boligmassen i norske byer og tettsteder. Denne delen av boligmassen har betydelige utfordringer knyttet til oppgradering av boligkvalitet. En stor andel av kommunale boliger som stilles til disposisjon for vanskeligstilte på boligmarkedet, inngår i denne bebyggelsen. Programmet fokuserer derfor også på utfordringene ved *kommunale forvaltnings- og beslutningsprosesser* tilknyttet disse byggene og beboergruppene.

Mål

Målet med programmet er at det skal bidra til ny kunnskap og endring av praksis for ambisiøs oppgradering av eksisterende boligmasse på områdene universell utforming, redusert energibehov og økt bruk av miljøvennlige energikilder. Beboerbehov, og støtte forvaltnings- og beslutningsprosesser i oppgraderingsprosjekter skal synliggjøres gjennom programmet.

Metoder for kunnskapsinnhenting og utvikling

Programmet er organisert i arbeidspakker for forskning og formidling med følgende hovedkategorier:

- Kommunale forvaltnings- og beslutningsprosesser
- Energi
- Universell utforming

I tillegg er det en arbeidspakke for flerfaglig analyse, for drøfting av tema på tvers av disse kategoriene.

Erfaringsmaterialet blir hentet fra casestudier av flerboligbygg fra etterkrigstiden som har gjennomgått eller planlegger en rehabilitering. Casestudiene varierer med hensyn til beboergruppe, typologi, rehabiliteringsomfang og rehabiliteringsløsninger.

En referansegruppe bestående av representanter fra utvalgte kommuner, boligbyggelag, Byggenæring, NTNU og KRDF fungerer som faglige rådgivere for programmet, sørger for en tilfredsstillende brukerforankring, og er sentral i utvalg av casestudier og implementering gjennom pilotprosjekter. Referansegruppen bistår prosjektet gjennom en serie arbeidsverksted som fungerer som en arena for erfaringsutveksling og kompetansespredning.

Kunnskapen som fremkommer i forskningsprogrammet skal implementeres og formidles gjennom *demonstrasjonsbygg* eller forbildeprosjekter. Demonstrasjonsbyggene skal være rehabiliteringsprosjekter av flerboligbygg hvor ny kunnskap skal testes og utvikles.

Formidling

I tillegg til formidling gjennom demonstrasjonsbygg, har programmet også en nettside:

www.sintef.no/projectweb/boligoppgradering

Resultatene i prosjektet blir presentert fortløpende gjennom rapporter, presentasjoner og artikler.

Forskningsprogrammet er knyttet til forskningssenter for miljøvennlig energi, *The Research Centre on Zero Emission Buildings – ZEB*.

Kontakt

Programleder:

Kari Hovin Kjølle, t: +47 93206805, kari.h.kjolle@sintef.no

Kommunale forvaltnings- og beslutningsprosesser:

Berit Berg, t: +47 735 92556, berit.berg@samfunn.ntnu.no

Energi:

Tore Wigenstad, t: +47 90644054, tore.wigenstad@sintef.no

Universell utforming:

Karine Denizou, t: +47 22965813, karine.denizou@sintef.no